

Bestämmelser för Gesällbrev i:

Hovslagaryrket

Bestämmelserna är framtagna 1982-01-24 och av branschen reviderade (1992, 1996, 1997, 2005, 2007, 2011) senast hösten 2016 samt fastställd av Sveriges Hantverksråd 2016-09-26.

Ansvarig bransch-/yrkesorganisation

Svenska Hovslagareföreningen (Gesäll- & Mästarprovssektionen)

Förkunskapskrav

Gesällprov kan avläggas när ett av följande krav är uppnått

- Examen från av SHF godkänd utbildning plus praktiktid så att sammanlagd heltid i yrket uppgår till minst tre år.
- Lärlingstid hos en av SHFs godkända handledare (ca 5200 timmar)
- Annan väldokumenterad, likvärdig utbildning (t ex internationell) om minst 5200 timmar. Valideras av branschen i varje enskilt fall.

Gesällprov – allmänna anvisningar

För att få göra Gesällprov ska förkunskapskravet vara uppfyllt och vara godkänt av SHF:s Gesäll & Mästarprovssektion. Gesällprovet är ett yrkesprov som skall vara av sådan art att det efter genomförd granskning visar om den prövande är väl insatt i yrket och har de kunskaper, kompetenser och färdigheter som krävs för att kunna utföra de i yrket förekommande arbetsuppgifterna. Provet bör utföras i nära anslutning till att utbildningen/färdigtränningen i yrket slutförs. För att erhålla ett Gesällbrev ska samtliga obligatoriska delar i gesällprovet vara godkända.

Provanvisningar

Provet består av ett teoretiskt prov samt tre praktiska delprov och genomförs enligt anvisningarna i bilaga 1 som är framtagna och fastställda av branschen.

Granskning av provet

Ansvarig granskare är SHF:s Gesäll- & Mästarprovssektion. Granskare ska vara opartiska och utses av branschen på uppdrag av Sveriges Hantverksråd.

Om kandidaten blir underkänd ska denne inom 14 dagar få skriftlig information om anledningen till detta, samt förslag på hur godkänt resultat uppnås.

Läs mer om granskningstillfället/granskningen i provanvisningarna.

Gesällprovs- och Gesällbrevskostnader

Information om kostnaderna för att få provet granskat fås av SHF:s Gesäll- & Mästarprovssektion. Summorna kan förändras så kontakta alltid SHF:s Gesäll- & Mästarprovssektion för aktuella uppgifter. För närvarande är kostnaden 4500 kr+ moms (5625 kr inkl. moms).

Kostnaden för gesällbrevet är 700 kr + moms (875 kr inkl. moms). Med brevet följer ett ID-kort med information om Gesällbrev översatt till fem språk.

Ansökan

Anmälan om att avlägga provet görs till SHF:s Gesäll- & Mästarprovssektion. Du hittar mer information om ansökningsförfarandet i provanvisningarna (bilaga 1). Kontaktinformation till SHF:s Gesäll- & Mästarprovssektion finns här nedan.

Efter godkänt prov görs en ansökan om att erhålla gesällbrev hos Gesäll- & Mästarbrevskansliet och den administrativa avgiften för gesällbrevet på 875 kr inkl. moms betalas in. *I vissa branscher sköter branschen kontakten med Gesäll- & Mästarbrevskansliet. Hör med dina granskare.* En generell ansökningsblankett om Gesällbrev finns på www.hantverksrad.se

Kontaktuppgifter:

Branschorganisation:

Svenska Hovslagareföreningen
Ekeby Sjöstugan 1
64296 Malmköping
Kanslitelefon: 0722-088 008

e-post: kansliet@hovslagareforeningen.se
Hemsida: www.hovslagareforeningen.se

Kontaktuppgifter SHF:s Gesäll- & Mästarprovssektion
e-post: gom@hovslagareforeningen.se

Gesäll- & Mästarbrevskansliet:

Sveriges Hantverksråd
Gesäll- & Mästarbrevskansliet
Box 147
793 23 Leksand

Tel. 0247-369 50
Fax. 0247-151 70
www.hantverksrad.se
info@hantverksrad.se

Tveka inte att kontakta oss om du har frågor eller funderingar kring Gesällbrev!

Anvisningar för avläggande av gesällprov i hovslageri

Det teoretiska provet:

Provet innehåller ett hundratal frågor och minst sjuttiofem procent måste besvaras rätt. Dock ej lägre än sextio procent rätt besvarade frågor i var och en av nedanstående avdelningar. Gesällprovets teoridel är skriftlig. Maximal provtid för provet är fyra timmar. Teoridelen måste vara godkänd innan man får avlägga gesällprovets praktiska delar. Om särskilda behov föreligger, får provet göras muntligt eller på engelska.

Provet innehåller följande avdelningar:

Hästens anatomi med tonvikt på extremiteterna.
Hovbeslag
Enklare korrigeringsåtgärder.
Hovsjukdomar och sjukbeslag
Ergonomi.
Svets och smideskunskap.
Grundläggande kunskaper för egenföretagare.
Grundläggande kunskaper om Sveriges djurskydd- och smittskyddslagar.

Litteratur på Svenska:

Hovvård – Lars-Erik Magnusson.
Fölkorrigerings ABC Uno Yxklinten

Litteratur på Engelska:

Horse-Shoeing and the Horse's Foot –Dollar and Wheatley.
The principles of Hoeshoeing – Doug Butler
Hickman's Farriery – John Hickman & martin Humphrey
Corrective Farriery vol. 1 & 2 – Simon Curtis
Farriery- Foal to Racehorse – Simon Curtis

Skatteverket har anvisningar för egenföretagare.
Jordbruksverket har hand om djurskyddsfrågor.

Innan man är godkänd i det teoretiska provet får man inte avlägga det praktiska provet.

Om man gått någon av branschen (SHF) godkänd utbildning kan dess teoriprov/utbildning gälla som tillräckliga teoretiska kunskaper för att få avlägga det praktiska gesällprovet direkt.

Det praktiska provets tre delar

De tre provdelarna kan komma att avläggas i omvänd ordning

Provdela ett

Skoning av häst med handsmidda skor på en maxtid av 3 tim och 30 min.

Anvisningar provdela ett

Kandidaten skall bestämma hästs rörelser och benställning samt att inför granskning redogöra för sin plan med skoningen. Förutom granskning av det tekniska hantverket bedöms även kandidatens förmåga att verkställa sin skoningsplan.

Hästen hovar skall skos och granskas parvis.

Vid granskning efter verkning skall första paret hovar vara färdigverkade, d.v.s. sula och stråle skall vara rensade och allt överflödigt horn bortraspat. Dock är slutputsning tillåten efter påsömning av skorna.

Beslag

Skor smides i lämplig dimension till hästen,

falsade och med minst sex passande sömhål i var sko, samt bobpunchade eller dragen tåkappa eller tåsidokappor. Inget kappdon, sänken eller elverktyg är tillåtna. Raspning är dock tillåten.

Standardsko indelas i fem lika delar: en tådel, två sidodelar och två traktodelar. Sömhålen placeras i sidodelarna. Dock får det bakersta sömhålet ej ligga bakom hovens bredaste punkt vid passning till hoven. Falsen ska placeras så att sömhålen följer vita linjen. Sömhålen ska passa till de söm som väljs till beslaget.

Därefter skos hästen med det första paret handsmidda skor. Skoningen skall vara färdig och nitarna väl infällda.

Efter c:a 20 min. rast göres hela proceduren om med andra paret.

Sömmets storlek skall stå i lämplig relation till beslagets storlek.

Sömskallens koniska ytor ska passa i sömhålet och glapp får ej finnas. Sömskallens fasade överdel ska vara höjd över skoarmen när sömmen är nere i sömhålet. Sömmet ska till sin lutning följa hovväggens lutning.

Alla kappor ska ligga dikt an hoven, inget mellanrum får förekomma.

Kappans tjocklek ska vara väl tilltagen vid basen och tunna ut mot toppen.

Hästen ska för godkänt prov vid besiktning efter skoning gå rent om den före skoning ej visade störningar i sina rörelser.
hålvärkning, sömstick, bränning så att hästen reagerar för värmen leder till underkänt prov.
Likaså slag eller annan omild behandling av hästen.

Säkerhet

Säkerhetstänkande krävs vid det praktiska provet:
Vid skoning, skyddsskor.
Vid smide, skyddsglasögon och hörselskydd.
Inga verktyg vid hästen när ingen är där
Och inga gamla skor eller söm på golvet hos hästen.

Provdela två

Smida två specialskor efter i förväg erhållna ritningar på en maxtid av 1 tim och 10 min.

Anvisningar provdela två:

Två specialskor smides enligt ritningar erhållna i god tid före provet.
Hämtas på Svenska Hovslagareföreningens hemsida www.hovslagareforeningen.se

Förekommade specialskor:

Remontsko bak med tåsidokappor
Travsko stämpelsko fram med tåkappa
Alnarpskon
Tvärtåad framsko med tåsidokappor.

Valet av specialskor sker genom lottning.

Hammarfinish gäller. D.v.s. sänken, raspning, elverktyg ej tillåtet.

Provdel tre

Tillverkning av två sjukbeslag till preparat på en maxtid av 1 tim och 10 min.

Anvisningar provdel tre:

Två sjukbeslag skall tillverkas till preparat (vanligtvis træklossar). Tillverkningen får ske valfritt med utgång ifrån fabriksskor eller handsmide Kapning, smärgling, raspning och svetsning är tillåten. Det viktiga i detta delprov är passform och funktion, även om man dessutom erhåller en helhetspoäng.

Teori såväl som praktikprov avlägges på av SHF utsedda platser.

Till provdel ett skall kandidaten ha med sig en medhjälpare / hästskötare.

Medhjälparen får också vara kandidaten till hjälpvid provet med renhållning, värmning, släggning, tillhandahålla dryck m.m. Denne får dock ej påverka det praktiska arbetet på häst eller sko

Om kandidaten inte har med egen häst kan Gesäll och mästarprovssektionen på SHF:s ordinarie provplatser bistå med provhäst till självkostnadspris under förutsättning att detta överenskommes i god tid före provet. .

Allt övrigt material medtages av kandidaten.

Här menas förutom järn (Vanligt handelsstål, plattstång, ej förfalsat) samtliga verktyg inkl. ässja, städ, gasol, m.m.

Granskning

Rättning av det teoretiska provet utförs av två av Svenska Hovslagareföreningens gesällprovsgranskare. Om provet görs muntligt kommer två granskare att närvara. Granskning av de praktiska provdelarna utförs av två av Svenska Hovslagareföreningens granskare efter en tiogradig skala. (se provbestämmelser) i positiv anda och där funktion värderas högre än finish. De tre delproven granskas var för sig. Sextio procent av maxpoängen måste uppnås för godkänt prov.

Granskning sker enligt följande:

Provdelt ett

Verkning

1. Lateral-medial balans och dorsal-palmar vinkel.
2. Sula och stråle.
3. Planhet.
4. Helhet.

Skor i provdelt ett

1. Sömhålets passning.
2. Sömhålets placering.
3. Passform, storlek och anläggning.
4. Helhet (inkl. kappor och fals).

Påsömning

1. Sömtag.
2. Nitning.
3. Anläggning (sko-hov).
4. Helhetsintryck.

Provdelt två

Skor smidda enligt ritning

1. Sömhålets passning och placering.
2. Form och storlek.
3. Planhet.
4. Helhet (inkl. kappor och fals).

Provdelt tre

Sjukbeslag

1. Passform/funktion.
2. Helhet.

Om kandidat underkänns i ett delprov behöver inte hela provet göras om utan bara det delprov som är underkänt.

Skulle något av de tre praktiska provdelarna underkännas får kandidaten inom 14 dagar skriftlig information om anledningen till underkännandet, samt förslag på hur godkänt resultat uppnås.

Ansökan för avläggande av gesällprov göres på blankett rekvirerad på SHF:s Gesäll & Mästarprovssätion gom@hovslagareforeningen.se

Kostnader för avläggande av gesällprov:

Teoretiskt prov: 500 kr + moms (625 kr inkl. moms).

Praktiskt prov: 4500 kr + moms (5625 kr inkl. moms).

Omprov teoriprov: 500 kr + moms (625 kr inkl. moms).

Omprov praktiskt prov: 2000 kronor + moms (2500 kr inkl. moms) per delprov.

Omprov får göras tidigast 5 mån. efter utfört teori eller praktikprov, och senast ett år efter utfört prov. Fler än två omprov tillåts ej.

I kostnadshänseende räknas skoningsprovet som ett delprov och de båda smidesproven (specialskor och sjukbeslag) som ett delprov.

Inbetalning av provavgiften på SHFs pg 114113-4 skall vara gjord senast fyra veckor innan prov inbetalad provavgift återbetalas ej (Gäller ej vid sjukdom, sjukintyg erfordras).

Tillkommer en avgift om 700 kr + moms (875 inkl. moms) för själva gesällbrevet.

Betalas i samband med ansökan om gesällbrev till Stiftelsen Hantverk & Utbildning.